

Contribució de la logística a l'economia catalana

Sèrie 2007-2016

Juny 2019

O. Introducció

Aquest informe actualitza i dona continuïtat a una sèrie iniciada el 2016. El primer informe va néixer a partir de la inquietud d'un grup d'empresaris i professionals relacionats amb el sector logístic quan interpretaven que el pes econòmic de les activitats desenvolupades per aquest sector no quedava recollit de forma prou ajustada ni exhaustiva a les estadístiques oficials.

Les estadístiques disponibles es fonamenten en la diferenciació d'activitats econòmiques des d'un punt de vista de l'oferta. La classificació d'activitats econòmiques que s'utilitza per diferenciar els sectors d'activitats té molts avantatges: és la mateixa a Europa (encara que amb diferents noms en funció de l'idioma que s'utilitza: NACE, CNAE, CCAE,...), uniformitza els criteris i permet fer comparacions de forma homogènia. No obstant això, també presenta alguns inconvenients: bàsicament, que classifica els agents en funció d'una única activitat econòmica principal i que ho fa des del punt de vista de l'oferta (i no de la demanda), quan la realitat és més complexa. Els agents oferents acostumen a vendre béns i serveis que combinen més d'una activitat i, des d'un punt de vista de la demanda, els compradors adquireixen més d'un bé o servei de forma conjunta.

Des d'un punt de vista estricte, els epígrafs que tradicionalment s'agrupen com a activitats logístiques¹ són:

Codi CCAE	Descripció
49	Transport terrestre; transport per canonades
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors
51	Transport aeri
52	Emmagatzematge i activitats afins al transport
53	Activitats postals i de correus

No obstant això, hi ha altres activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades. Bé perquè el component logístic té un pes molt elevat en l'activitat, bé perquè l'activitat no tindria raó de ser sense el sector logístic².

Així, una via per conèixer el pes de la logística en el conjunt de l'economia consistiria a sumar el VAB dels epígrafs que tradicionalment s'agrupen com a activitats logístiques (aquests valors són coneguts) i afegir-hi la part del VAB de les activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan

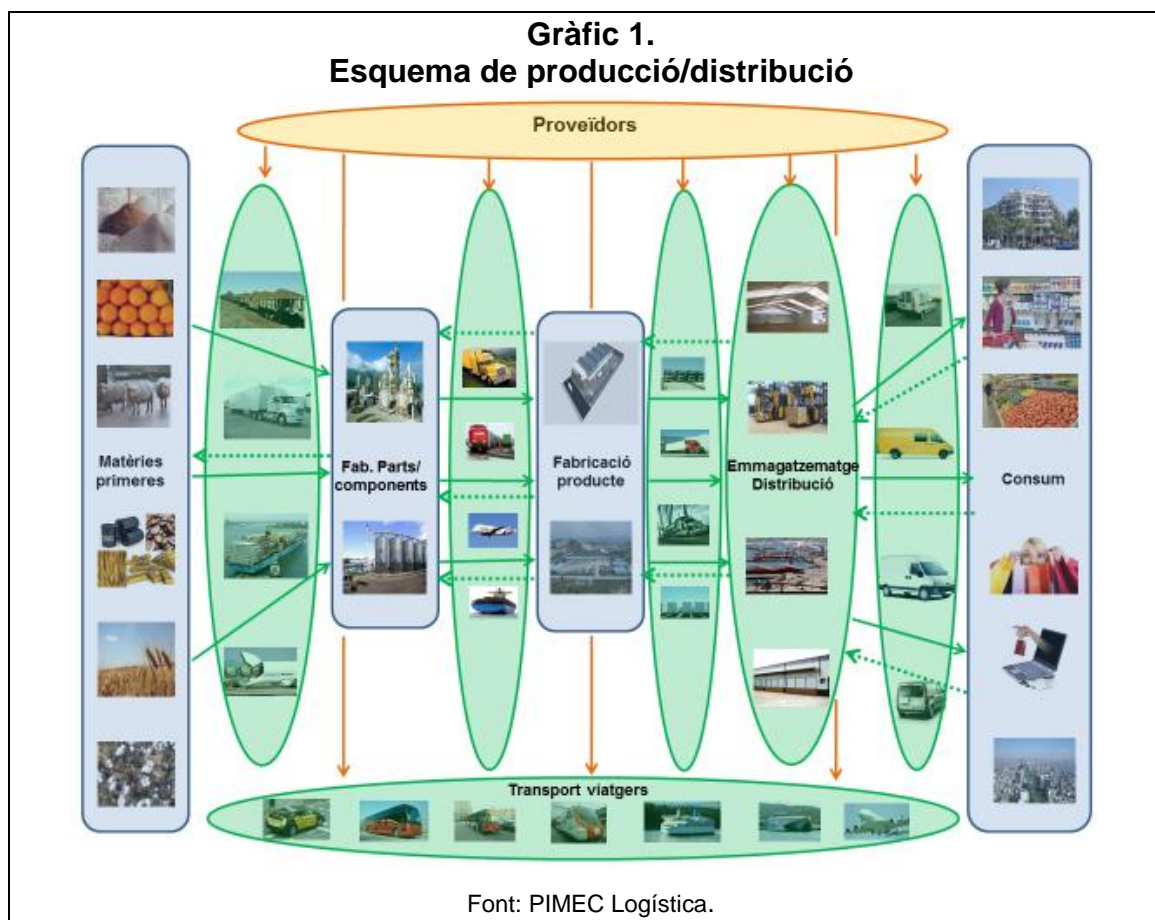
¹ A l'Annex 1 apareix el detall de les rúbriques que comprenen aquestes divisions.

² A l'Annex 2 s'hi relacionen les rúbriques que creiem que es troben en aquesta situació.

estretament relacionades (valors no coneguts). Per conèixer aquests valors, s'hauria de saber quines unitats econòmiques d'aquestes activitats es dediquen a la logística o quina part de la seva activitat pot ser classificada com a logística. Això es podria esbrinar a partir d'una enquesta prou representativa. Nosaltres hem descartat aquesta via ja que l'esforç, tant econòmic com de recursos humans, sobrepassa les nostres possibilitats. Descartada aquesta via, hem optat, a partir de dades ja conegudes i publicades, per aproximar un càlcul de la:

1. Contribució de la logística a l'economia

Per fer-ho, prenem com a punt de partida un esquema de producció/distribució, com el que segueix:

A partir d'aquest esquema, anirem acoblant les dades que són conegudes i públiques a les parts del procés productiu.

2. VAB sectorial

El primer element conegut és el VAB sectorial. L'Institut d'Estadística de Catalunya publica el PIB des del punt de vista de l'oferta. El PIB comprèn els valors afegits bruts dels sectors d'activitat. A més, s'hi inclou una variable fiscal (impostos nets sobre productes) com a resultat de l'agregació de l'IVA, els impostos nets sobre les importacions i els altres impostos nets sobre productes. El valor afegit brut sectorial és la suma dels valors afegits de totes les empreses classificades en el sector d'activitat concret.

En aquest sentit, el VAB que genera una empresa es pot calcular de dues maneres, a partir del seu compte de pèrdues i guanys:

- A) $VAB = \text{Despeses de personal} + \text{Amortitzacions} + \text{Resultat financer} + \text{Excedent empresarial net}$
- B) $VAB = \text{Ingressos d'exploració} - \text{Consums d'exploració} + \text{Altres despeses d'exploració}$

Gràfic 2.
Valor Afegit en el compte de pèrdues i guanys
INGRESSOS D'EXPLORACIÓ
Import net de la xifra de negoci
Altres ingressos d'exploració i variació d'existències
Consums d'exploració
Altres despeses d'exploració
VALOR AFEGIT
Despeses de personal
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLORACIÓ
Amortitzacions de l'immobilitzat
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLORACIÓ
Despeses financeres
Ingressos financers
Altres partides financeres
RESULTAT FINANCER
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS
Impost de beneficis
Altres resultats
RESULTAT DE L'EXERCICI
Font: PIMEC Logística.

Les dades que publica l'Idescat en relació al VAB de les activitats assoleixen la xifra de 9.991 milions d'euros per a l'any 2016. Això suposa un 4,8% del valor afegit brut de l'economia catalana i el 4,4% sobre el total del PIB.

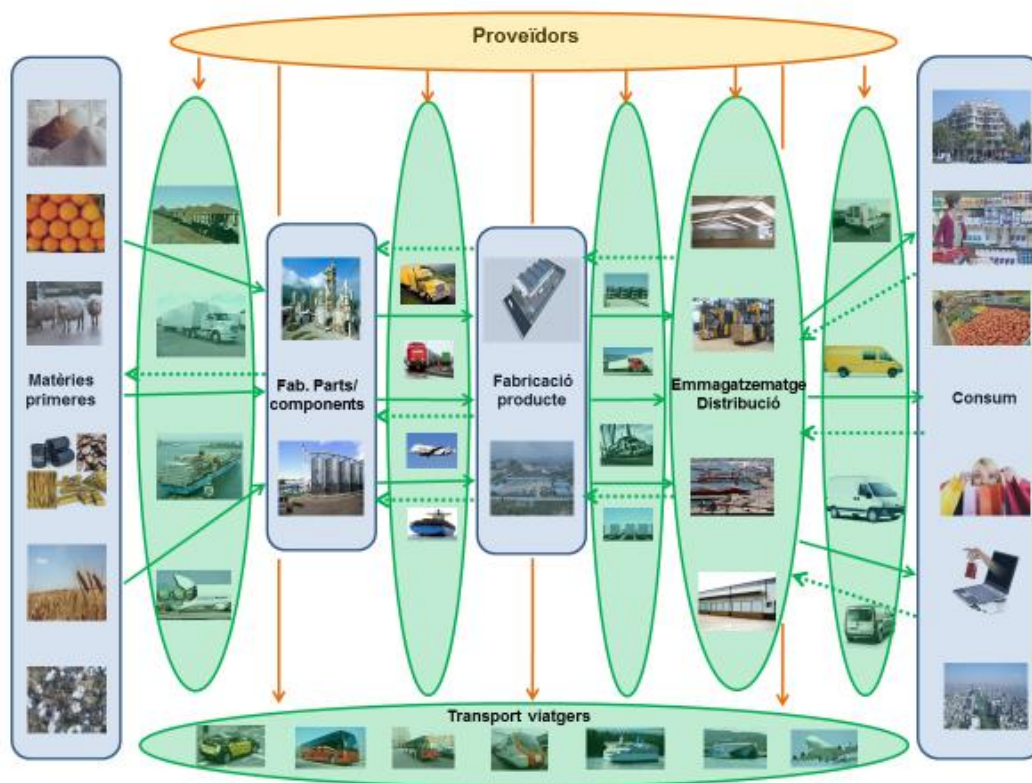
Taula 1
Valor afegit brut a preus corrents de les activitats logístiques. 2016
 Unitats: milions d'euros.

CCAIE Descripció	Valor	Percentatge	
		s/VAB	s/PIB
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.821	1,9	1,7
50-51 Transport marítim i aeri	751	0,4	0,3
52-53 Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	5.419	2,6	2,4
Activitats logístiques	9.991	4,8	4,4
Valor afegit brut	206.462	100,0	91,9
Impostos nets sobre productes	18.225		
Producte interior brut	224.687		100,0

Dades arrodonides a un decimal
 Font: Idescat.

Aquesta quantitat es correspon amb les activitats que destaquem en verd en l'esquema de distribució/producció que hem plantejat inicialment i que es detallen al Gràfic 3.

Gràfic 3.
Activitats logístiques de l'esquema de producció/distribució, el VAB de les quals coneixem

Font: PIMEC Logística.

3. Consums intermedis

Un segon element conegut són els consums intermedis de les activitats logístiques, és a dir, què consumeixen aquestes activitats d'altres sectors? Aquestes dades provenen del Marc Input Output de Catalunya (MIOC), que també publica l'Idescat (abans Taules Input Output). Associem aquests consums a les activitats logístiques interpretant que el component logístic té un pes elevat en l'activitat o perquè l'activitat no tindria raó de ser sense el sector logístic. En un esquema de compte de pèrdues i guanys d'una empresa que desenvolupa activitats logístiques, aquests consums intermedis es corresponen als consums d'explotació i a les altres despeses d'explotació que compren a diferents proveïdors.

Gràfic 4.	
Consums intermedis en el compte de pèrdues i guanys	
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	
Import net de la xifra de negoci	
Altres ingressos d'explotació i variació d'existències	
Consums d'explotació	
Altres despeses d'explotació	
VALOR AFEGIT	
Despeses de personal	
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ	
Amortitzacions de l'immobilitzat	
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ	
Despeses financeres	
Ingressos financers	
Altres partides financeres	
RESULTAT FINANCER	
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	
Impost de beneficis	
Altres resultats	
RESULTAT DE L'EXERCICI	

Font: PIMEC Logística.

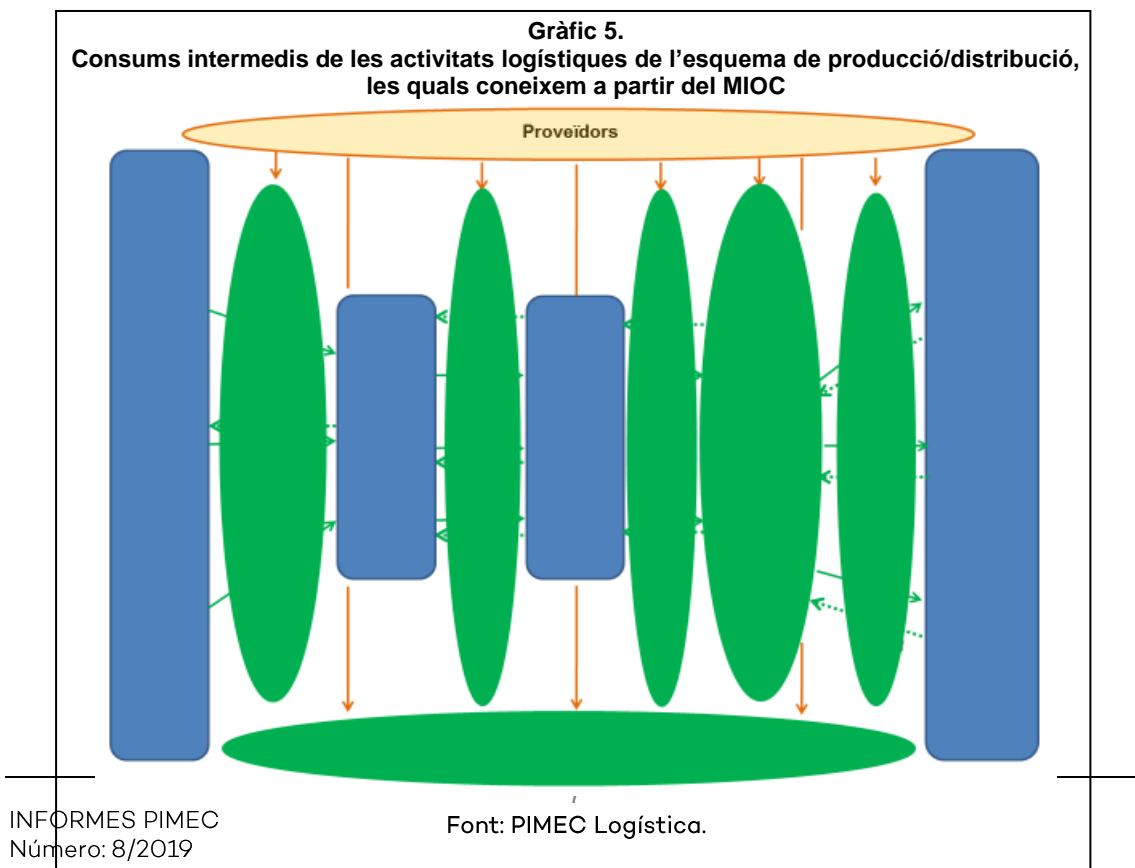
Les dades que publica l'Idescat en relació als consums intermedis de les activitats logístiques assoleixen la xifra de 17.398 milions d'euros per a l'any 2016. Això suposa un 8,4% del valor afegit brut de l'economia catalana i el 7,7% sobre el total del PIB.

Taula 2
Consums intermedis de les activitats logístiques. 2016
 Unitats: milions d'euros.

CCAIE	Descripció	Valor	Percentatge	
			s/VAB	s/PIB
49	Transport terrestre; transport per canonades	6.105	3,0	2,7
50-51	Transport marítim i aeri	2.715	1,3	1,2
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	8.578	4,2	3,8
Activitats logístiques		17.398	8,4	7,7
	Valor afegit brut	206.462	100,0	91,9
	Impostos nets sobre productes	18.225		
Producte interior brut		224.687		100,0

Dades arrodonides a un decimal
 Font: MIOC 2011. Idescat.

Aquesta quantitat es correspon amb les activitats que destaquem de color carbassa en l'esquema de distribució/producció que hem plantejat inicialment i que es detallen al Gràfic 5.

A més, el Marc Input Output de Catalunya també detalla de quins sectors són els consums intermedis d'aquestes activitats logístiques.

Taula 3
Sectors amb més pes dels consums intermedis de les activitats logístiques.
 Percentatge

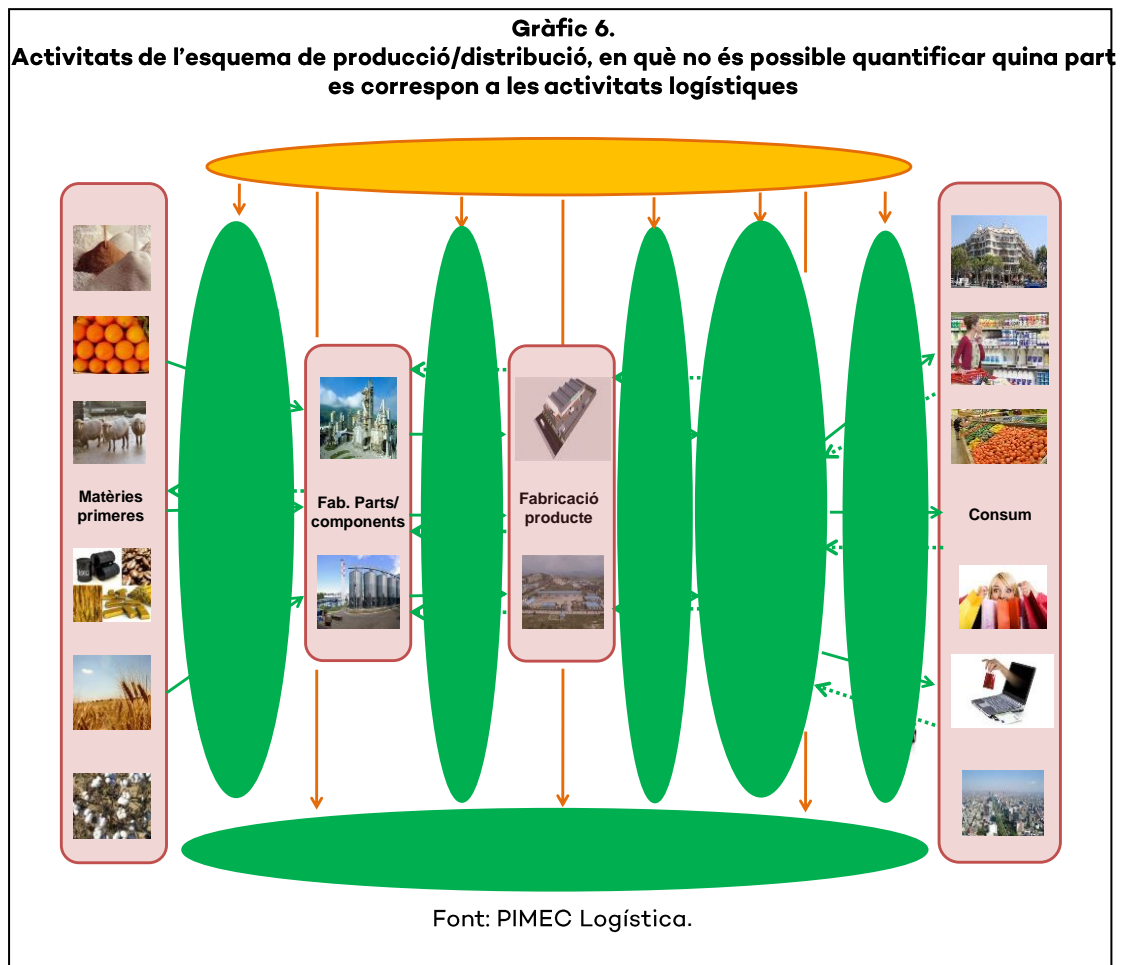
CCAE	Descripció	Pes
52	Serveis emmagatzematge i serveis auxiliars transport	40,1
494-495	Serveis transport mercaderies per carretera i per canonada	10,6
19	Coc i productes de refinació del petroli	10,5
41-43	Treballs de construcció	3,9
77	Serveis de lloguer	3,7
68	Serveis immobiliaris	2,7
45	Serveis venda i reparació vehicles motor i motocicletes	2,7
46	Serveis comerç a l'engròs i intermediaris, exc. vehicles motor	2,3
69-70	Serveis jurídics, comptables, de seu central i consultoria	2,3
51	Serveis transport aeri	1,9
33	Serveis reparació i instal·lació maquinària i equips	1,6
351	Serveis producció i distribució energia elèctrica	1,5
491-492	Serveis transport per ferrocarril	1,4
50	Serveis transport marítim i per vies de navegació interiors	1,3
64	Serveis financers, exc. assegurances i fons pensions	1,2
65	Serveis assegurances i fons pensions, exc. SS obligatòria	1,0
61	Serveis telecomunicacions	1,0

Font: MIOC 2011. Idescat.

4. Què desconeixem?

Finalment, dins l'esquema de producció/distribució assenyalen en vermell les activitats la contribució de les quals no és possible quantificar dins el sector logístic. Aquesta casuística es correspon a les operacions logístiques internes que realitzen, amb els seus propis mitjans, les empreses que hem definit com:

- De matèries primeres
- De fabricació de parts/components
- De fabricació de productes
- De consum final

5. Contribució (coneguda) de la logística a l'economia

Així, a partir de les dades conegudes, podem concloure que el llindar inferior de la contribució de la logística a l'economia és del 12,19% del PIB. Aquest 12,19% s'explica per la contribució del VAB dels sectors que tradicionalment s'identifiquen com a activitats logístiques (4,45%) i pels consums intermedis (compres) que realitzen les empreses d'aquestes activitats a empreses d'altres sectors (7,74%).

Taula 4
Contribució (coneguda) de la logística a l'economia. 2016
Milions d'euros i pes en percentatge

Producte interior brut (economia)		224.687
Impostos nets sobre productes		18.225
Valor afegit brut (economia)		206.462
VAB activitats logístiques		
CCAE		
49	Transport terrestre; transport per canonades	3.821
50-51	Transport marítim i aeri	751
52-53	Emmagatzematge i activitats afins al transport; activitats postals	5.419
	Total sectors (logística ?)	9.991
A	% PIB	4,45%
Consums intermedis		
49	Transport terrestre; transport per canonades	6.105
50-51	Transport marítim i aeri	2.715
52-53	Emmagatzematge i activitats afins al transport; activitats postals	8.578
	Total sectors	17.398
B	% PIB	7,74%
	VAB + Cons. Int. Activitats logístiques	27.389
A+B	% PIB	12,19%

Desconeixem el valor de les operacions logístiques internes en el si de les empreses ?

Dades arrodonides a un decimal

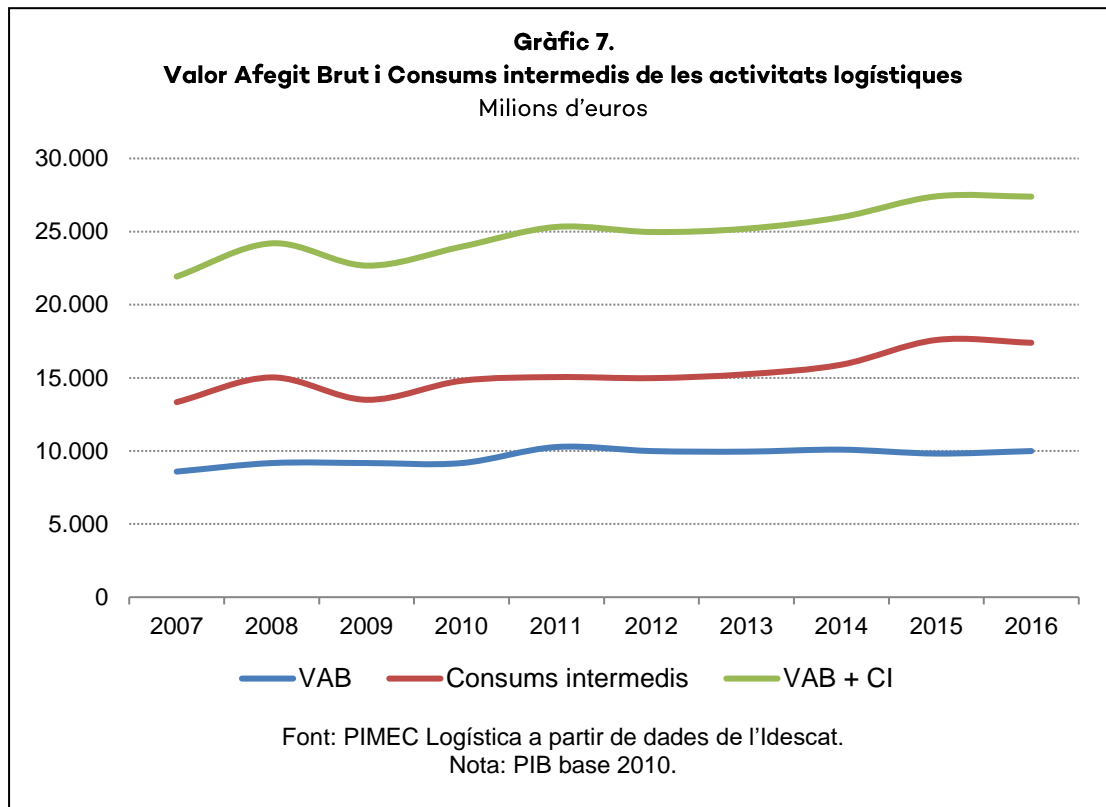
Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.

Nota: PIB base 2010.

6. Evolució de la contribució de la logística a l'economia

En relació a l'evolució temporal entre 2007 i 2016:

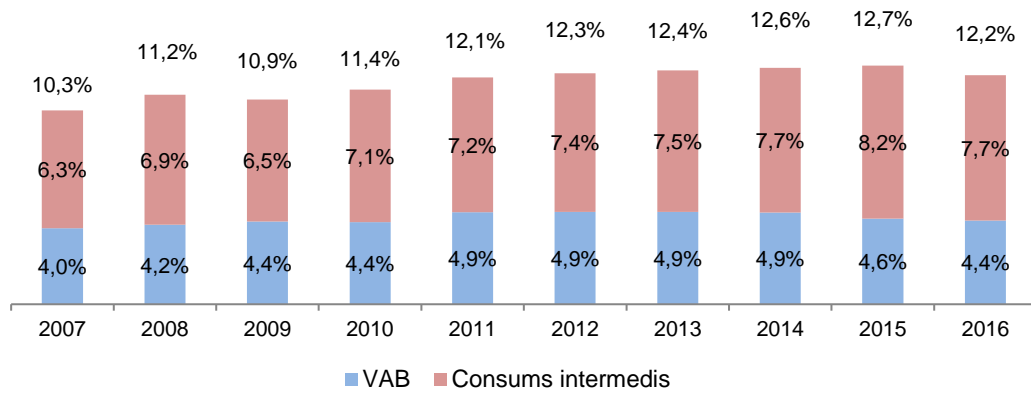
- El VAB a preus corrents creix d'un 16,4% en passar de 8.586 milions d'euros a 9.991 milions d'euros.
- Els consums intermedis creixen d'un 30,4% en passar de 13.338 milions d'euros a 17.398 milions d'euros.
- La suma de les dues partides creix d'un 24,9% i passa de 21.924 el 2007 a 27.389 el 2016.

Pel que fa a l'evolució del pes del VAB i dels consums intermedis de les activitats logístiques sobre el PIB, entre 2007 i 2016:

- El pes del VAB augmenta de quatre dècimes de punt percentual en passar del 4,0% al 4,4%.
- El pes dels consums intermedis creix 1,4 punts percentuals i passa de representar el 6,3% a representar el 7,7%.
- El pes conjunt de les dues partides augmenta en 1,9 punts percentuals i passa del 10,3% al 12,2%.

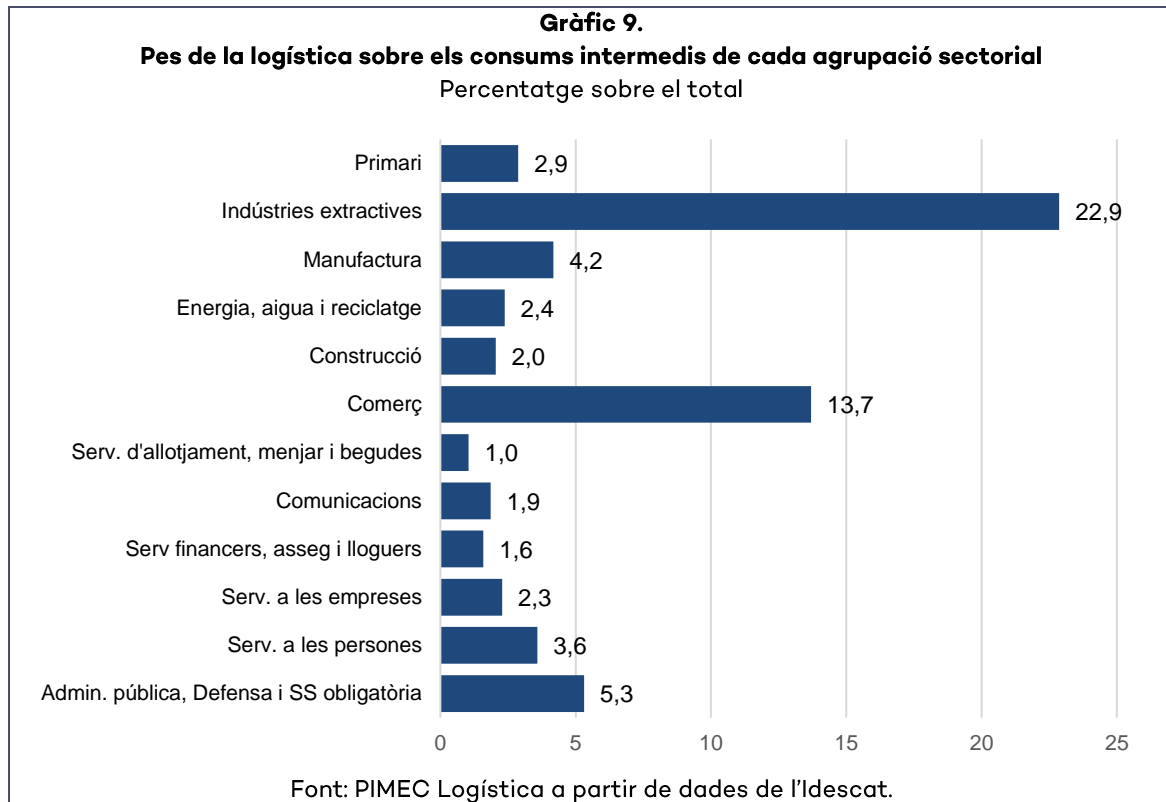
Gràfic 8.
Pes del VAB i dels Consums intermedis de les activitats logístiques sobre el PIB

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.
 Nota: PIB base 2010.

7. Quin pes representa la logística sobre els consums intermedis de cada sector?

Finalment, també resulta interessant conèixer quin pes representa la logística sobre el total de consums intermedis que cada sector registra.

Així, en primer lloc se situen les indústries extractives, en què el 22,9% de les compres que efectuen en d'altres sectors es corresponen a activitats logístiques, seguides del comerç, en què el pes de la logística se situa en el 13,7%, l'administració pública, defensa i seguretat social obligatòria (5,3%), i la indústria manufacturera.

El detall sectorial d'aquesta magnitud, ordenat de major a menor, queda reflectit a la taula 5.

Taula 5
Sectors amb el pes més gran de la logística sobre els consums intermedis
 % sobre el total

CCAE	Sector	Pes
79	Agències de viatges i operadors turístics	26,1
05-09	Indústries extractives	22,9
03	Pesca i aqüicultura	20,9
46	Comerç a l'engròs i intermediaris, exc. vehicles motor	17,5
23	Indústries altres productes minerals no metàl·lics	10,2
94	Activitats associatives	9,6
02	Silvicultura i explotació forestal	8,4
45	Venda i reparació vehicles de motor i motocicletes	7,2
47	Comerç detall, exc. vehicles motor i motocicletes	6,9
33	Reparació i instal·lació maquinària i equips	6,2
16	Indústria de la fusta i del suro	5,5
22	Fabricació productes cautxú i matèries plàstiques	5,3
84	Administració pública, Defensa i SS obligatòria	5,3
10-12	Indústries alimentació, begudes i tabac	5,3
17	Indústries del paper	5,2
20	Indústries químiques	5,2

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.

Annex 1. Detall d'activitats que habitualment s'associen a la logística

Codi CCAE	Descripció
49	Transport terrestre; transport per canonades
491	Transport interurbà de passatgers per ferrocarril
492	Transport de mercaderies per ferrocarril
493	Altres tipus de transport terrestre de passatgers
4931	Transport terrestre urbà i suburbà de passatgers
4932	Transport en taxi
4939	Altres tipus de transport terrestre de passatgers ncaa
494	Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances
4941	Transport de mercaderies per carretera, excepte servei de mudances
4942	Servei de mudances
495	Transport per canonada
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors
501	Transport marítim de passatgers
502	Transport marítim de mercaderies
503	Transport de passatgers per vies de navegació interiors
504	Transport de mercaderies per vies de navegació interiors
51	Transport aeri
511	Transport aeri de passatgers
512	Transport aeri de mercaderies i transport espacial
5121	Transport aeri de mercaderies
5122	Transport espacial
52	Emmagatzematge i activitats afins al transport
521	Dipòsit i emmagatzematge
522	Activitats afins al transport
5221	Activitats afins al transport terrestre
5222	Activitats afins al transport marítim i per vies de navegació interiors
5223	Activitats afins al transport aeri
5224	Manipulació de mercaderies
5229	Altres activitats afins al transport
53	Activitats postals i de correus
531	Activitats postals nacionals
532	Altres activitats postals i de correus

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Annex 2. Detall d'activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades

Codi CCAE	Descripció
3811	Recollida de residus no perillosos
3812	Recollida de residus perillosos
4791	Comerç al detall per correspondència i per Internet
6209	Altres serveis relacionats amb les tecnologies de la informació
7022	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
7112	Serveis tècnics d'enginyeria i altres activitats relacionades amb l'assessorament tècnic
7711	Lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers
7712	Lloguer de camions
8219	Activitats de reprografia, preparació de documents i altres activitats especialitzades d'oficina
8220	Activitats de centres d'atenció telefònica
8292	Activitats d'envasament i empaquetatge per compte d'altri
8299	Altres activitats de suport a les empreses ncaa

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Contribució (coneguda) de les activitats logístiques a l'economia

Milions d'euros i percentatge

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Producte interior brut (economia)		212.391	216.922	208.115	209.792	209.716	203.157	202.638	206.668	215.726	224.687
Impostos nets sobre productes		19.658	16.084	12.475	15.843	15.234	15.012	15.561	16.060	17.337	18.225
Valor afegit brut (economia)		192.733	200.838	195.640	193.949	194.483	188.145	187.077	190.608	198.388	206.462
CCAE	VAB Activitats logístiques	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
49	Transport terrestre; transport per canonades	3.905	4.130	4.071	3.870	3.716	3.812	3.602	3.843	3.775	3.821
50-51	Transport marítim i aeri	221	317	370	421	348	406	628	603	660	751
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	4.460	4.723	4.733	4.879	6.205	5.774	5.723	5.641	5.385	5.419
	Subtotal	8.586	9.170	9.174	9.170	10.269	9.992	9.953	10.087	9.820	9.991
A	% PIB	4,04%	4,23%	4,41%	4,37%	4,90%	4,92%	4,91%	4,88%	4,55%	4,45%
Consums intermedis											
49	Transport terrestre; transport per canonades	5.599	6.203	5.444	6.027	5.946	5.924	5.658	5.695	5.355	6.105
50-51	Transport marítim i aeri	1.124	1.775	1.312	1.523	1.463	1.798	2.100	2.078	2.319	2.715
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	6.615	7.049	6.742	7.247	7.641	7.256	7.488	8.127	9.914	8.578
	Subtotal	13.338	15.027	13.498	14.797	15.050	14.978	15.246	15.900	17.588	17.398
B	% PIB	6,28%	6,93%	6,49%	7,05%	7,18%	7,37%	7,52%	7,69%	8,15%	7,74%
	VAB + Cons. Int. Activitats logístiques	21.924	24.197	22.672	23.967	25.319	24.970	25.199	25.987	27.408	27.389
A+B	% PIB	10,32%	11,15%	10,89%	11,42%	12,07%	12,29%	12,44%	12,57%	12,71%	12,19%
Desconeixem											
Valor operacions logístiques internes en el si de les empreses		?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Part del valor dels impostos nets sobre productes que graven les activitats logístiques		?	?	?	?	?	?	?	?	?	?

Dades arrodonides a un decimal

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.

Nota: PIB base 2010. Els valors de 2014 i 2015 han estat actualitzats per l'Idescat i per aquest motiu no coincideixen amb els de l'informe publicat el 2018.